

KRONIEK

aanmerking neemt, dat Le Sage zijn melodisch materiaal aan de toenmalige volks- en straatliedjes ontleende, valt het op dat deze muziek nooit platvloersche trekken aanneemt. Getuige deze alleraardigste, lichtvoetige „schlaggers”, welke alleen op den duur wat eenvormig worden, was de muzikale smaak in het Parijs van die dagen lang niet slecht! Ik kan mij voorstellen, dat Bertus van Lier er veel voldoening in gevonden heeft, deze prille wijsjes te bewerken, in een licht, vaak geestig instrumentaal pakje te steken, en er

tal van tegen-melodietjes bij te verzinnen, welke aan deze partituur dikwijls een fijne teekening verleen. De humoristische tinteling van dit in historisch opzicht uiterst merkwaardige stuk bleek op de muzikale „spes patriæ” nog volledig vat te hebben en het publiek van het „Théâtre de la Foire” kan niet meer voldaan geweest zijn, dan dat van den Utrechtschen Schouwburg zich bij deze gelegenheid betoonde!

Wouter Paap

LETTERKUNDE

Edda, vertaald en van inleidingen voorzien door prof. dr Jan de Vries. N.V. Uitgevers-maatschappij „Elsevier”, Amsterdam 1938.

„Al het gebrekkige, hetwelk op het gebied der vaderlandsche letteren klagten verheffen doet, wier billijkheid wij niet loochenen, is voor geen gering gedeelte toe te schrijven aan het volstrekt verwaarloozen of zeer oppervlakkig beoefenen van de letterkundige voortbrengselen of letterkundige geschiedenis onzer tijdgenooten in de voornaamste rijken van Europa.” Aldus een ongenoemde aankondiger — misschien Drost — van Cunningham’s Engelsche litteratuurgeschiedenis van de laatste vijftig jaren in het eerste en eenige deel van de *Muzen* van 1835. En men zou, met recht, achter „onzer tijdgenooten” kunnen toevoegen: „en hunner geestelijke voorouders”. Nu, na een eeuw van vooruitgang, zijn wij verder. De tot oordeelen bevoegden klagten niet meer over den

stand onzer letteren, de kennis van de letterkundige geschiedenis, niet alleen van Engeland, Frankrijk en Duitschland, maar ook van Spanje, Italië en Scandinavië, is grooter en dieper geworden; van verwaarloozing mag men niet spreken.

Een vertaling van den verzenbundel, dien men nog steeds, ten onrechte, *Edda* noemt, en soms ter onderscheiding van het exegetisch-æsthetische werk van den 13e-eeuwschen IJslandschen staatsman, geleerde en dichter Snorri Sturluson, dat dien, overigens nog steeds niet verklaarden, naam terecht draagt, de „poëtische Edda”, was, voorzoover ons bekend is, nog niet verschenen. Wij begroeten met vreugde het verschijnen van de vertaling van dit werk, een der belangrijkste letterkundige voortbrengselen uit een gewichtige cultuurperiode van den Norröenstam, te meer nu zij ons gewordt van een voortreffelijk kenner niet alleen van het Oudnoorsch-IJslandsch, maar ook van het

LETTERKUNDE

Scandinavisch in het algemeen als de hoogleeraar De Vries.

Een 13e-eeuwsch handschrift heeft ons dezen verzenbundel overgeleverd, er zijn er meer geweest, van een tweeden bundel is een klein fragment bewaard. De relatieve chronologie der verzen is onzeker, en wat de absolute chronologie betreft, het jongste vers (jongste, omdat het het bestaan van een reeks andere vooronderstelt) zal wel niet lang gedicht zijn vóór het tot stand komen van één der bundels, d.i. ± 1200 , maar over de vraag, welke het oudste vers is, en wanneer het oudste vers gedicht is, heerscht nog steeds onzekerheid. Tusschen den tijd van vervaardiging van het oudste vers, en het jaar van ontstaan van het jongste zijn zeker eenige eeuwen verlopen en ook de schriftelijke overlevering had een, hoewel veel korteren, ontwikkelingsgang. Een tijdsverloop van wellicht vier-, vijfhonderd jaren heeft, uit den aard der zaak, den tekst van verschillende verzen zoo geschaad, dat sommige ten eenenmale onvertaanbaar zijn geworden en dat ons andere, bijv. onder de heldenliederen het tweede lied van Helgi Hundingsbani, slechts in uiterst deplorabelen toestand bewaard zijn. Daarbij komt, dat het voornaamste handschrift, eigenlijk het eenige, door het verlies van enkele bladen ernstig is beschadigd.

Wij vragen ons af nu, waarom men juist dezen, niet gaven, bundel met zijn onjuisten titel en zijn deels slechte teksten gekozen heeft voor een vertaling, die dan toch in de eerste plaats bedoeld is de groote massa belangstellende leeken in te wijden in de schoonheden der oude Scandinavische dichtkunst. Ware het wellicht niet te overwegen geweest enkele goden- en heldenliederen, wier over-

levering minder te wenschen overliet, te combineeren met elders, bijv. in de „fornaldar sögur”, bewaarde „Eddica”, tot een bundel „Oud- en Middelnorröne poëzie? Er zijn immers in deze vertaling verzen opgenomen zooals „Baldrs draumar”, die niet in den, toch eigenlijk bij toeval ons wél bewaarden, bundel zijn overgeleverd?

Hoe dit zij, wij zijn prof. De Vries dankbaar voor zijn voortreffelijke vertaling, die op fraaie wijze door Machteld de Vries is verlicht met afbeeldingen van voorwerpen uit den Volksverhuizings- en Vikingtijd.

W. van Eeden

Eric van der Steen, *Controversen*. N.V. Uitg. v/h C. A. Mees, Santpoort 1938.

Deze verzameling sonnetten vertoont de trekken van een sterke persoonlijkheid en het viel ons op, dat zij, meer dan het meeste werk van onze andere hedendaagsche dichters, blijft boeien. Over het algemeen klinken deze verzen ook zeer goed, b.v. het mooie *Branding*, dat enkele jaren geleden reeds in *De Gids* verscheen en waarmede Van der Steen dezen bundel afsluit, een bewijs blijkbaar hoe hij zelf op dit gedicht gesteld is (begrijpelijk overigens, ondanks invloeden van A. Roland Holst en Nijhoff).

De *Controversen* zijn meest te speelsch van vernuft, ondanks het soms lugubere, om bepaald demonisch te zijn (vergelijken wij b.v. een vers als *In het hart der oude stad* met een der verzen *Steden* uit *Vestdijk's Kind van Stad en Land*, dan valt dat onmiddellijk op). Dat Eric van der Steen echter ook een zeer virtuoos taalbehandelaar is, toont hij overtuigend in vrijwel al de ge-